

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1947-1948.

VERGADERING VAN 23 DECEMBER 1947.

Verslag uit naam van de Commissie van Financiën en van Begroting belast met het onderzoek van het wetsontwerp betreffende het fiscaal regime van tabak.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1947-1948.

SÉANCE DU 23 DÉCEMBRE 1947.

Rapport de la Commission des Finances et du Budget chargée d'examiner le projet de loi relatif au régime fiscal du tabac.

Aanwezig : de hh. VAN OVERBERGH, voorzitter; ALLEWAERT, DE BRUYNE (V.), DE CLERCQ, DE SMET (P.), DOUTREPONT, LOGEN, RONVAUX, SCHOT, VAN LAEYS, VOS en MULLIE, verslaggever.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het wetsontwerp betreffende het fiscaal regime van tabak werd door de Minister van Financiën bij de Kamer der Volksvertegenwoordigers ingediend op 21 October 1947.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers aanvaardde de artikelen van dit wetsontwerp zonder bespreking, op Zaterdag 7 December 1947, en stemde het geheel goed op 10 December 1947, met 168 tegen 8 stemmen en 2 onthoudingen.

Het wetsontwerp werd bij de Commissie van Financiën van de Senaat aanhangig gemaakt op 18 December. Practisch is het voor de Commissie van de Senaat moeilijk het onderwerp grondig te onderzoeken.

Aan dit ontwerp wordt een uiterst dringend karakter gegeven, vermits het door de wetgevende macht moet aangenomen zijn vóór 1 Januari 1948.

Het doel van het Regeringsontwerp is drieledig :

1° de accijsrechten op tabak wettelijk vaststellen;

2° de bestaande wettelijke bepalingen samenordenen;

3° het toepassingsstelsel van de fiscale bepalingen verbeteren.

Zie :

Gedr. Stukken van de Kamer der Volksvertegenwoordigers :

518 (Zitting 1946-1947) : Wetsontwerp;

26 (Zitting 1947-1948) : Amendement;

55 (Zitting 1947-1948) : Verslag.

Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers :

9 en 10 December 1947.

Gedr. Stuk van de Senaat :

38 (Zitting 1947-1948) : Wetsontwerp.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi relatif au régime fiscal du tabac déposé par le Ministre des Finances à la Chambre des Représentants porte la date du 21 octobre 1947.

La Chambre des Représentants adopta les articles de ce projet de loi sans discussion, le samedi 9 décembre 1947, et vota l'ensemble le 10 décembre 1947 par 168 voix contre 8 et 2 abstentions.

La Commission des Finances du Sénat en fut saisie le 18 décembre. Pratiquement, il est difficile pour la Commission du Sénat d'examiner le sujet d'une façon approfondie.

Il est donné à ce projet un caractère d'extrême urgence puisqu'il doit obtenir la consécration législative avant le 1er janvier 1948.

Le projet du Gouvernement a un triple objectif :

1° fixer légalement les droits d'accise sur les tabacs;

2° coordonner les dispositions légales existantes;

3° améliorer le régime d'application des dispositions fiscales.

Voir :

Documents de la Chambre des Représentants :

518 (Session de 1946-1947) : Projet de loi;

26 (Session de 1947-1948) : Amendement;

55 (Session de 1947-1948) : Rapport.

Annales de la Chambre des Représentants :

9 et 10 décembre 1947.

Document du Sénat :

38 (Session de 1947-1948) : Projet de loi.

I. — DE ACCIJSRECHTEN OP TABAK WETTELIJK VASTSTELLEN.

Bij de wet van 23 Juni 1938 werd op een bepaald ogenblik, in een zekere mate, het fiscaal regime van tabak geregeld.

Tijdens de bezetting, werden deze accijsrechten aanzienlijk opgevoerd.

De wet van financiën heeft, langs begrotingsweg, de toepassing verlengd voor 1947 van de wetbepalingen tot regeling van het fiscaal regime van tabak uit de bezettingstijd.

Doel van het wetsontwerp van 21 October 1947 was aan het land een definitieve wettelijke reglementering te verschaffen.

In werkelijkheid, bestond de nieuwigheid er in, het vast bedrag, dat bij de gewone rechten op de cigarillo's, sigaretten en rooktabak gevoegd wordt, te vervangen door een recht *ad valorem*, dat het evenredig recht komt verhogen.

Dit voorstel van de Minister van Financiën beantwoordde niet aan de wens van de Commissie van Financiën van de Kamer.

Enkele leden van bedoelde Commissie maakten bij die Commissie een nieuwe tekst aanhangig : deze bevatte de fiscale bepalingen die in Nederland op tabak worden toegepast. De indieners van dit amendement wilden enkel reeds van nu af een soort eenvormigheid van het accijsrecht op een bepaald artikel invoeren, ten minste voor twee landen van Benelux.

Dit amendement werd door de Commissie van Financiën van de Kamer verworpen.

De Minister van Financiën stelde toen aan de Commissie voor, het fiscaal stelsel van tabak dat tijdens het jaar 1947 was toegepast, te handhaven.

De tekst van dit voorstel werd door de Commissie aangenomen, en het is die tekst welke aan uw beraadslagingen wordt voorgelegd. Hij heeft het voordeel alle kansen te bieden dat de vroegere fiscale ontvangsten in verband met dit voorwerp, zouden behouden blijven. Daarentegen, wordt er kritiek op uitgebracht door de producenten van inlandse tabak. De toepassing van de bijslag van 50 t. h., die het bedrag komt verhogen dat voor de oorlog van kracht was, en die tijdens de bezetting werd ingevoerd, heeft de onderlinge verhouding van de accijsrechten tussen de verschillende producenten van tabak te niet gedaan, en zulks uitsluitend in het voordeel van een enkele tak van het bedrijf, die van de sigaretten.

De kringen der Belgische tabakproducenten voeren geen bezwaar aan tegen het bedrag dat van de tabaksverbruikers aan belastingen geëist wordt. Maar zij menen dat het land er een ernstig belang bij heeft dat die teelt in België behouden blijft. Dit belang is van maatschappelijke en van economische aard.

De waarde van de in België tijdens een normaal jaar geoogste tabak, kan geraamd worden op een bedrag dat schommelt tussen 150 en 200 miljoen frank. Bij deze teelt zijn heel wat arbeidskrachten betrokken, en aanzienlijke kapitalen zijn er in belegd. De producenten menen dat zij het recht hebben,

1. FIXER LÉGALEMENT LES DROITS D'ACCISE SUR LES TABACS.

La loi du 23 juin 1938 régla à un moment donné, dans une certaine mesure, le régime fiscal du tabac.

Pendant l'occupation, ces droits d'accise furent considérablement majorés.

La loi de finance a prorogé, par voie budgétaire, l'application pour 1947 des dispositions légales réglant le régime fiscal du temps de l'occupation.

Le projet de loi du 21 octobre 1947 avait pour objet de doter le pays d'une réglementation légale définitive.

En réalité, l'innovation consistait à remplacer le droit fixe s'ajoutant aux droits ordinaires grevant les cigarillos, les cigarettes et le tabac à fumer par un droit *ad valorem* qui vient en majoration du droit proportionnel.

Cette proposition du Ministre des Finances ne répondait pas au vœu de la Commission des Finances de la Chambre.

Quelques membres de la Commission des Finances de la Chambre saisirent la Commission susdite d'un texte nouveau : celui-ci contenait les dispositions fiscales appliquées dans les Pays-Bas aux tabacs. Les auteurs de cet amendement voulaient simplement réaliser dès maintenant une sorte d'uniformisation du droit d'accise sur un article déterminé, tout au moins pour deux pays du Benelux.

Cet amendement fut repoussé par la Commission des Finances de la Chambre.

Le Ministre des Finances suggéra alors à la Commission de maintenir le régime fiscal des tabacs appliqué pendant l'année 1947.

Le texte de cette proposition fut adopté par la Commission; c'est ce texte qui est soumis à vos délibérations. Il a l'avantage de présenter toute chance pour que les recettes fiscales antérieures sur cet objet soient maintenues. Par contre, il rencontre des critiques chez les producteurs de tabac indigène. L'application de 50 p. c. de supplément qui s'ajoute au taux en vigueur avant guerre et qui a été introduite pendant l'occupation a détruit la relativité des droits d'accise existant entre les différents produits de tabac, et ceci uniquement en faveur d'une seule branche de l'industrie, celle de la cigarette.

Les milieux des producteurs belges de tabac ne discutent pas le montant des impôts exigé des consommateurs de tabac. Mais ils estiment que le pays a un intérêt sérieux à voir maintenir en Belgique cette culture. Cet intérêt est d'ordre social et économique.

La valeur du tabac récolté en Belgique en année normale peut être évaluée à un montant variant de 150 à 200 millions de francs. Cette culture incorpore beaucoup de main-d'œuvre et mobilise beaucoup de capitaux. Les producteurs estiment être en droit d'obtenir, soit à l'occasion de la dis-

hetzij bij gelegenheid van de huidige bespreking van het fiscaal regime van tabak, hetzij binnenkort, klare en juiste ophelderingen te bekomen aangaande de Regeringspolitiek in zake het behoud van de tabaksteelt in België.

Indien de Regering van zins is haar noodlottige politiek, die zij tot uiting heeft gebracht door de verlaging van de toltarieven in de Benelux-overeenkomst voort te zetten, en de tabaksteelt in België wil doen verdwijnen, dat zij het dan zegge, de tabaksproducenten zullen de gevolgtrekkingen daaruit afleiden.

Indien de vraag hier wordt aangeroerd dan is het omdat het fiscaal stelsel op de tabak toegepast, zijn weerslag heeft op de toekomst van deze teelt. Het ware mogelijk geweest een accijnsrecht in te voeren waarbij tussen de verschillende takken van de tabaksindustrie de onderlinge verhouding in zake belastingen, die vóór de oorlog bestond, zou hersteld worden zijn; waarom ze niet herstellen, vragen de leden van uw Commissie zich af.

Sommige leden vroegen aan de vertegenwoordigers van het Bestuur der accijnzen of het niet mogelijk was de inlandse tabak te bevoordelen door een preferentieel accijnsrecht; het antwoord was eerst dat een dergelijk onderscheid in strijd was met de geest en met de letter der overeenkomsten van Genève (conferentie van de volledige tewerkstelling en van de handel); anderdeels, treft de accijns op tabak het gefabriceerd product op het ogenblik dat het in verbruik wordt gesteld. Dit product is over het algemeen een zeer veranderlijk mengsel van uitheemse en inheemse producten. Zelfs indien het fiscaal bestuur dit onderscheid wou maken, zou het zulks niet kunnen, aldus luidde het antwoord van het Bestuur der accijnzen.

Verscheidene leden van de Commissie vroegen zich af, of door toepassing van het oorlogsregime of van het huidig stelsel, de opbrengst van een zeker aantal tabaksplanten niet vrijgesteld was van het accijnsrecht of een gunstregime genoot.

Het antwoord van het Bestuur luidde als volgt: Uitzondering heeft niet bestaan en bestaat niet voor om het even welke hoeveelheid tabak voortkomende van een teelt voor eigen gebruik van de producent; er is evenmin vermindering van het recht voor de opbrengst van 150 tabaksplanten door de verbruiker geteeld. Doch er bestaat in dit laatste geval een bepaling die als gunstig kan beschouwd worden: de tabak voortkomende van die 150 planten is forfaitair belast tegen 3 frank per plant. Deze gematigde aanslag stemt ongeveer overeen met het wettelijk bedrag.

Verscheidene leden antwoordden dat de vrijstelling van de opbrengst van een beperkt aantal planten, een aan te raden maatregel zou zijn.

Bij artikel 3 merkte een lid van de Commissie op, dat de wettelijke bepalingen volgens welke men verplicht is een pakje tabak of sigaretten te kopen waarrond zich een ongeschonden bandje bevindt, de koper er toe verplichten vertrouwen te hebben in een oncontroleerbare waar. Het geachte lid maakte het uitdrukkelijkste voorbehoud voor een dergelijke

cussion actuelle du régime fiscal du tabac, soit prochainement, des explications claires et précises concernant la politique gouvernementale relative au maintien de la culture du tabac en Belgique.

Si le Gouvernement, confirmant sa politique néfaste extériorisée par l'abaissement des tarifs douaniers dans la convention Benelux, veut la disparition de la culture du tabac en Belgique, qu'il le dise, les producteurs de tabac en tireront les conséquences.

Si la question est soulevée ici, c'est que le régime fiscal appliqué au tabac a sa répercussion sur l'avenir de cette culture. Un régime d'accise rétablissant entre les différentes branches de l'industrie du tabac la relativité d'impôts d'avant-guerre, aurait été possible; pourquoi ne pas la rétablir, se demandent les Membres de votre Commission.

Certains membres demandèrent aux représentants de l'Administration des accises s'ils n'était pas possible de favoriser les tabacs indigènes par un droit d'accise préférentiel; la réponse a été d'abord que semblable discrimination est contraire à l'esprit et à la lettre des conventions de Genève (conférence du plein emploi et du commerce); d'autre part, l'accise sur les tabacs frappe le produit fabriqué au moment de sa mise en consommation. Ce produit est généralement un mélange très variable de produits exotiques et indigènes. L'Administration fiscale voudrait-elle faire cette discrimination qu'elle ne pourrait la réaliser, telle fut la réponse de l'Administration des accises.

Plusieurs membres de la Commission se demandèrent si par application du régime de guerre ou du régime actuel, le produit d'un certain nombre de plants de tabac n'était pas exempt de droit d'accise ou bénéficiait d'un régime de faveur.

La réponse de l'Administration fut la suivante: il n'y a pas eu et il n'y a pas d'exemption pour une quantité quelconque de tabac en provenance d'une culture pour le propre usage du producteur, il n'y a pas non plus de réduction de droit pour le produit de 150 plants de tabac cultivé par le consommateur. Mais il existe dans ce dernier cas une disposition qui peut être considérée comme favorable, le tabac en provenance de ces 150 plantes est taxé forfaitairement à raison de 3 francs par plante. Cette taxation modérée correspond à peu près au taux de la loi.

Plusieurs membres répliquèrent que l'exemption du produit d'un certain nombre réduit de plantes serait une mesure recommandable.

A l'article 3, un membre de la Commission fit remarquer que les dispositions légales imposant d'acheter un paquet de tabac ou de cigarettes, etc., autour duquel se trouve une bandelette intacte, obligeait le consommateur à acheter de confiance une marchandise incontrôlable. L'honorable membre faisait les plus expresses réserves d'un pareil

wijze van inning der belastingen. Het antwoord van het bestuur was als volgt : Het bandje is de aanduiding dat de belasting betaald is, de ongeschondenheid van het bandje is onontbeerlijk; toch komen er nog van tijd tot tijd pogingen tot bedrog voor. Het bestuur kent deze verschillende pogingen tot bedrog, en waakt er voor dat zij geen uitbreiding nemen.

Artikel 5. — Dit artikel zegt onder andere :

De Minister van Financiën is gemachtigd :

a) om te beletten dat tabak zou onttrokken worden aan de bij artikel één ingestelde belasting; te dien einde mag hij inzonderheid de planters verplichten tot aangeving van gans de opbrengst van hun teelt en voor die opbrengst een minimum bepalen...

De bepalingen van dit artikel werden levendig becommentarieerd door verschillende leden, die de tolk waren van de producentenkringen. De tabaksplanters waren verplicht, op een bepaalde datum, het aantal tabaksplanten aan te geven en volgens die verklaringen raamde de administratieve dienst de opbrengst aan droge tabak, die in rekening zou gebracht worden bij de verbruiker, met het oog op eventuele belasting.

Dat dergelijke maatregelen genomen worden verantwoordt het bestuur door het feit dat, tijdens de bezetting, het belastbare product vaak verdween. Om die talrijke bedrogplegingen te vermijden, diende zelfs de teelt gecontroleerd te worden; evenwel heeft het bestuur er zich rekenschap van gegeven dat die bepalingen slechts een uitzonderlijk karakter konden hebben, en vermits het kwaad dat men diende tegen te gaan, verdwenen is, wordt de bepaling, al is ze door de wet behouden, sinds 1947 niet meer toegepast. Zij zal in de toekomst slechts toegepast worden indien opnieuw bedrog aan het licht mocht treden.

Vermits de Minister van Financiën bevoegd is om deze maatregelen toe te passen, dringt de Commissie aan opdat hij een verklaring hieromtrent zou afleggen.

De overige bepalingen van de wet, die de samenordering van bestaande teksten beogen, gaven in uw Commissie geen aanleiding tot bespreking.

* *

Dit wetsontwerp bevat bepalingen welke critiek hebben uitgelokt, doch, overwegende dat het accijnsregime in zijn geheel, met inbegrip van het regime van tabak, binnenkort het voorwerp zal zijn van onderhandelingen tussen de drie landen van Benelux, en dat het huidig regime dus slechts voorlopig is, stelt uw Commissie u voor de wet goed te keuren, in de hoop dat de critieken in dit verslag geuit, de aandacht van de Regering zullen gaande houden wanneer zij met haar partners zal onderhandelen.

Om dit verslag te sluiten meent uw Commissie hier te moeten herinneren aan het financieel en fiscaal belang van het vraagstuk. Het is belang-

mode de perception d'impôts. La réponse de l'administration fut la suivante : la bande est l'indice que l'impôt est acquité, l'intégrité de la bande est indispensable; encore y a-t-il de temps en temps des tentatives de fraude. L'Administration connaît ces tentatives diverses de fraude dont elle déjoue l'extension.

Article 5. — Cet article dit entre autre :

Le Ministre des Finances est autorisé :

a) pour empêcher que des tabacs soient soustraits à l'impôt établi par l'article 1er; à cette fin il peut notamment imposer aux planteurs de tabac l'obligation de déclarer le rendement total de leur culture et fixer un minimum pour ce rendement. ...

Les dispositions de cet article furent vivement critiquées par divers membres, porte-paroles des milieux des producteurs. Les planteurs de tabac étaient obligés de déclarer à une date déterminée le nombre de plantes de tabac et d'après ces déclarations, le service administratif évaluait le rendement en tabac sec qui serait comptabilisé chez le producteur en vue de l'impôt éventuel.

L'Administration justifie l'adoption de ces mesures par la fréquence, pendant l'occupation, des disparitions du produit taxable. Pour éviter ces fraudes fréquentes il fallait contrôler même la culture; cependant l'administration s'est rendue compte que ces dispositions ne pouvaient avoir qu'un caractère exceptionnel et comme le mal auquel il fallait remédier a disparu, la disposition, si elle est maintenue dans la loi, n'est plus appliquée depuis 1947. Elle ne le sera dans l'avenir que si la fraude réapparaissait.

Comme c'est le Ministre des Finances qui est compétent pour appliquer ces mesures, la Commission insiste pour que le Ministre des Finances fasse à cet égard, une déclaration.

Les autres dispositions de la loi qui sont des mesures de coordination, n'ont, au sein de votre Commission, soulevé aucune discussion.

* *

Le présent projet de loi contient des dispositions qui ont provoqué de vives critiques, cependant en considération du fait que tout le régime des accises, y compris celui du tabac, sera incessamment l'objet de négociations entre les trois pays de Benelux et que le régime actuel est donc provisoire, votre Commission vous propose néanmoins le vote de la loi en espérant que les critiques émises dans ce rapport seront retenues par le Gouvernement quand il traitera avec ses partenaires.

Pour terminer ce rapport, votre Commission estime devoir rappeler ici l'importance financière et fiscale du problème. Il est intéressant de repro-

wekkend de geleidelijke ontwikkelingsgang van de ontvangsten uit hoofde van accijns op tabak sinds 1938 weer te geven (in millioenen franken) :

1938		314
1939		358
1940		387
1941		707
1942		1.178
1943		874
1944		839
1945		1.209
1946		2.537
1947		3.000 (waarschijnl. waarvan 2.012 voor 8 maanden.)

Vermits de totale belastingen die op tabak rusten, buiten de accijnsrechten, de tolrechten en de overdrachtsbelastingen zijn, is het totaal bedrag van al die belastingen voor 1947 indrukwekkend :

Accijnsrecht	3.000
Tolrecht	100
Overdrachtsbelasting	300
	3.400 miljoen fr.

De Commissie van Financiën heeft het wetsontwerp en het verslag bij eenparigheid goedgekeurd.

De Verslaggever, *De Voorzitter,*
G. MULLIE. Cyr. VAN OVERBERGH.

duire l'évolution progressive des recettes du chef de l'accise sur le tabac depuis 1938 (en millions de francs) :

1938		314
1939		358
1940		387
1941		707
1942		1.178
1943		874
1944		839
1945		1.209
1946		2.537
1947		3.000 (probable dont 2.012 pour 8 mois).

Comme les impôts totaux qui grèvent le tabac sont outre les droits d'accise, les droits de douane et les taxes de transmission, le total de tous ces impôts pour 1947 est impressionnant :

Droit d'accise	3.000
Droit de douane.	100
Taxe de transmission	300
	3.400 millions de fr.

La Commission des Finances a adopté par un vote unanime, le projet de loi et le rapport.

Le Rapporteur, *Le Président,*
G. MULLIE. Cyr. VAN OVERBERGH.